

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องสภาวะการผลิตและการตลาดสตอเบอรี่ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้คัดเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 98 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ปลูกสตอเบอรี่ ปี 2541/42 โดยผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสตอเบอรี่ของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่ายสตอเบอรี่และราคาที่ได้รับ
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการผลิตและการจำหน่ายสตอเบอรี่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1.1 เพศของเกษตรกร

จากการศึกษาเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน พบว่าเป็นเพศชายจำนวนร้อยละ 89.0 และเพศหญิงจำนวนร้อยละ 11.0 ตามลำดับ จะเห็นว่าเกษตรกรเพศชายมีจำนวนมากกว่าเกษตรกรเพศหญิง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	87	89.0
หญิง	11	11.0
รวม	98	100.0

1.2 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

จากการศึกษาระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรจบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 14.0 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 7 คิดเป็นร้อยละ 72.0 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 คิดเป็นร้อยละ 13.0 และจบการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	14	14.0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 7	70	72.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6	13	13.0
สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	1	1.0
รวม	98	100.0

1.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร

จากการศึกษาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร 4 – 6 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 ส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร 1 - 3 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร 7 - 10 คน มีเพียงร้อยละ 2.0 เท่านั้น จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรสูงสุด 10 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร เฉลี่ย 3.89 คน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3	38	39.0
4 - 6	58	59.0
7 - 10	2	2.0
รวม	98	100.0

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรต่ำสุด	2 คน
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรสูงสุด	10 คน
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรเฉลี่ย	3.89 คน
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1.22

1.4 จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกร 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 ส่วนจำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกร 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 สำหรับจำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกร 5 - 6 คน มีเพียงร้อยละ 3.0 เท่านั้น จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกรต่ำสุด 1 คน จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกรสูงสุด 5 คน จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกรเฉลี่ย 2.38 คน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนของเกษตรกร

จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 2	74	76.0
3 - 4	21	21.0
5 - 6	3	3.0
รวม	98	100.0

จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนต่ำสุด	1	คน
จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนสูงสุด	5	คน
จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย	2.38	คน
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	0.81	

1.5 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของเกษตรกร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นได้ว่าลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของเกษตรกร ร้อยละ 41.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 39.0 มีพื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด ร้อยละ 13.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม ร้อยละ 4.0 มีพื้นที่เข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า ร้อยละ 2.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า ส่วนที่เหลือร้อยละ 1.0 มีพื้นที่เช่าบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของเกษตรกร

ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมด	40	41.0
พื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด	38	39.0
พื้นที่เข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	4	4.0
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม	13	13.0
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	2	2.0
พื้นที่เช่าผู้อื่นบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	1	1.0
รวม	98	100.0

1.6 ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรของเกษตรกร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตร 1 – 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาคือร้อยละ 19 มีขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรน้อยกว่า 1 ไร่ และร้อยละ 10.0 มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตร 6 – 10 ไร่ ส่วนที่เหลือร้อยละ 3.0 มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรมากกว่า 10 ไร่ โดยเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมดต่ำสุด 0.25 ไร่ พื้นที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมดสูงสุด 15 ไร่ พื้นที่ที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมดของเกษตรกรเฉลี่ย 2.94 ไร่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.03 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรของเกษตรกร

ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ไร่	19	19.0
1 – 5 ไร่	66	68.0
6 – 10 ไร่	10	10.0
มากกว่า 10 ไร่	3	3.0
รวม	98	100.0

ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุด	0.25	ไร่
ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรสูงสุด	15	ไร่
ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย	2.94	ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	3.03	ไร่

1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 50.0 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ รองลงมาคือร้อยละ 17.0 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 11.0 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 10.0 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 9.0 ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใด และส่วนที่เหลือร้อยละ 3.0 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเกษตรกรของเกษตรกร

การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่	71	50.0
สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	4	3.0
สมาชิกกลุ่มเกษตรกร	15	10.0
สมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร	16	11.0
สมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	24	17.0
ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใด	13	9.0
รวม	143	100.0

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

1.8 แหล่งความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดที่เกษตรกรได้รับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 39.0 ได้รับความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดจากเพื่อนบ้าน รองลงมาร้อยละ 30.0 ได้รับความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของรัฐ ร้อยละ 18.0 ได้รับความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดจากเกษตรกรผู้นำ ร้อยละ 10.0 ได้รับความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดจากเอกสารสิ่งพิมพ์ และเกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 4.0 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แหล่งความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดที่เกษตรกรได้รับ

แหล่งความรู้เกี่ยวกับสตอรี่บอร์ดที่เกษตรกรได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่การเกษตร	51	30.0
เกษตรกรผู้นำ	31	18.0
เพื่อนบ้าน	66	38.0
สื่อมวลชน (วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์)	4	4.0
เอกสารสิ่งพิมพ์	17	10.0
รวม	169	100.0

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการผลิตสตรอเบอร์รี่ของเกษตรกร

2.1 ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่

จากผลการศึกษา พบว่า ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ของเกษตรกร ร้อยละ 53.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 34.0 มีพื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด ร้อยละ 7.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม ร้อยละ 3.0 มีพื้นที่เข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า ร้อยละ 2.0 มีพื้นที่เช่าบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า ส่วนที่เหลือร้อยละ 1.0 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่

ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมด	52	53.0
พื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด	33	34.0
พื้นที่เข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	3	3.0
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม	7	7.0
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	1	1.0
พื้นที่เช่าผู้อื่นบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า (ทำฟรี)	2	2.0
รวม	98	100.0

2.2 พื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ 1-5 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมา มีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่น้อยกว่า 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.0 และมีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่มากกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.0 โดยเกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ต่ำสุด 0.25 ไร่ มีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่สูงสุด 10 ไร่ พื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ทั้งหมดของเกษตรกรเฉลี่ย 2.16 ไร่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.03 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 พื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่

พื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ไร่	23	24.0
1 - 5 ไร่	68	69.0
มากกว่า 5 ไร่	7	7.0
รวม	98	100.0

ขนาดพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ของเกษตรกรต่ำสุด	0.25 ไร่
ขนาดพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ของเกษตรกรสูงสุด	10 ไร่
ขนาดพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่ของเกษตรกรเฉลี่ย	2.16 ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	2.03

2.3 พันธุ์สตรอเบอร์รี่ที่ใช้ปลูก

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีการปลูกสตรอเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 16 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา มีการปลูกสตรอเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 20 คิดเป็นร้อยละ 39.0 ส่วนที่เหลือมีการปลูกสตรอเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 70 คิดเป็นร้อยละ 1.0 เท่านั้น (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 พันธุ์สตรอเบอร์รี่ที่ใช้ปลูกทั้งหมด

พันธุ์สตรอเบอร์รี่ที่ใช้ปลูก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พันธุ์พระราชทาน 16	88	60.0
พันธุ์พระราชทาน 20	57	39.0
พันธุ์พระราชทาน 70	1	1.0
รวม	98	100.0

2.4 แหล่งที่มาของต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (ไหล)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (ไหล) มาจากแหล่งอื่น โดยซื้อมาจากบ้านแม่แจ๊ะ ตำบลสะเมิง คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาจะขยายพันธุ์ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 32.0 ส่วนที่เหลือขยายพันธุ์สตรอเบอรี่ด้วยตนเองและซื้อมาจากแหล่งอื่น คิดเป็นร้อยละ 9.0 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แหล่งที่มาของต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (ไหล)

แหล่งที่มาของต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขยายพันธุ์ด้วยตนเอง	31	32.0
ซื้อต้นกล้าพันธุ์มาจากแหล่งอื่น	58	59.0
ขยายพันธุ์ด้วยตนเองและซื้อต้นกล้าพันธุ์มาจากแหล่งอื่น	9	9.0
รวม	98	100.0

2.5 ลักษณะการเตรียมพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเตรียมพื้นที่ปลูกโดยการยกร่อง คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมา มีการเตรียมพื้นที่โดยการไถพรวน คิดเป็นร้อยละ 30.0 การเตรียมพื้นที่โดยการไถตะ คิดเป็นร้อยละ 4.0 และมีการเตรียมพื้นที่โดยการไถแปร คิดเป็นร้อยละ 2.0 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ลักษณะการเตรียมพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่

ลักษณะการเตรียมพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไถตะ	6	4.0
ไถแปร	3	2.0
ไถพรวน	43	30.0
ยกร่อง	93	64.0
รวม	145	100.0

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ.

2.6 วัสดุที่ใช้ในการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาที่มีการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 29.0 ไม่มีการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ คิดเป็นร้อยละ 15.0 และมีการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 12.0 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 วัสดุที่ใช้ในการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่

วัสดุที่ใช้ในการเตรียมแปลงปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปุ๋ยอินทรีย์	43	44.0
ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยอินทรีย์	28	29.0
ไม่มีการเตรียมแปลงปลูก	15	15.0
รวม	98	100.0

2.7 ประเภทของปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกสตรอเบอรี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมาใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 42.0 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ประเภทของปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกสตรอเบอรี่

ประเภทของปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปุ๋ยเคมี	57	58.0
ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	41	42.0
รวม	98	100.0

2.8 สูตรของปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ในการปลูกสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15 - 15 -15 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมาใช้เฉพาะปุ๋ยเคมีสูตร 13 - 13 - 21 คิดเป็นร้อยละ 28.0 และที่เหลือใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12 - 24 - 12 คิดเป็นร้อยละ 11.0 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 สูตรของปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ในการปลูกสตรอเบอร์รี่

สูตรของปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการปลูกสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูตร 15 - 15 - 15	98	61.0
สูตร 13 - 13 - 21	44	28.0
สูตร 12 - 24 - 12	18	11.0
รวม	160	100.0

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.9 วิธีการใส่ปุ๋ยในการปลูกสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.0 ใส่ปุ๋ยสตรอเบอร์รี่โดยใช้วิธีโรยระหว่างแถว รองลงมาร้อยละ 38.0 ใส่ปุ๋ยสตรอเบอร์รี่โดยใช้วิธีโรยระหว่างต้น ร้อยละ 7.0 ใช้วิธีโรยระหว่างต้นและใส่กันหลุม ร้อยละ 6.0 ใช้วิธีโรยระหว่างแถวและใส่กันหลุม ร้อยละ 4.0 ใช้วิธีใส่กันหลุม ร้อยละ 4.0 ใช้วิธีโรยระหว่างแถวและโรยระหว่างต้น และที่เหลือใส่ปุ๋ยสตรอเบอร์รี่โดยใช้วิธีละลายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 2.0 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 วิธีการใส่ปุ๋ยในการปลูกสตรอเบอรี่

วิธีการใส่ปุ๋ยในการปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรยระหว่างแถว	38	39.0
โรยระหว่างต้น	37	38.0
ใส่กันหลุม	4	4.0
โรยระหว่างแถวและโรยระหว่างต้น	4	4.0
โรยระหว่างแถวและใส่กันหลุม	6	6.0
โรยระหว่างต้นและใส่กันหลุม	7	7.0
ละลายน้ำ	2	2.0
รวม	98	100.0

2.10 วัสดุที่ใช้ในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ใบตองตึงเป็นวัสดุคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาใช้ฟางข้าวและใบตองตึง คิดเป็นร้อยละ 11.0 และร้อยละ 6.0 ใช้ฟางข้าวในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 วัสดุที่ใช้ในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่

วัสดุที่ใช้ในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ฟางข้าว	6	6.0
ใบตองตึง	81	83.0
ฟางข้าวและใบตองตึง	11	11.0
รวม	98	100.0

2.11 วิธีการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาใช้แรงงานในครัวเรือนในการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่ คิดเป็นร้อยละ 39.0 และที่เหลือใช้แรงงานในครัวเรือนและใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่ คิดเป็นร้อยละ 16.0 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 วิธีการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่

วิธีการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แรงงานในครัวเรือน	38	39.0
สารเคมีกำจัดวัชพืช	44	45.0
แรงงานในครัวเรือนและสารเคมีกำจัดวัชพืช	16	16.0
รวม	98	100.0

2.12 การใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของสตรอเบอร์รี่ คิดเป็นร้อยละ 85.0 และร้อยละ 15.0 ใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของสตรอเบอร์รี่ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของสตรอเบอร์รี่

การใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้	15	15.0
ไม่ใช้	83	85.0
รวม	98	100.0

2.13 วิธีการให้น้ำสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นวิธีการให้น้ำสตรอเบอร์รี่ คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาใช้สปริงเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 47.0 ส่วนที่เหลือเกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนและสปริงเกอร์เป็นวิธีการให้น้ำสตรอเบอร์รี่ คิดเป็นร้อยละ 3.0 (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 วิธีการให้น้ำสตรอเบอร์รี่

วิธีการให้น้ำสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แรงงานในครัวเรือน	49	50.0
สปริง เกอร์	46	47.0
แรงงานในครัวเรือนและสปริง เกอร์	3	3.0
รวม	98	100.0

2.14 เงินทุนในการผลิตสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะกู้ยืมเงินทุนในการผลิตสตรอเบอร์รี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาใช้ทุนส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.0 และที่เหลือใช้ทุนส่วนตัวและกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 17.0 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 เงินทุนในการผลิตสตรอเบอร์รี่

เงินทุนในการผลิตสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุนส่วนตัว	22	23.0
กู้ยืม	59	60.0
ทุนส่วนตัวและกู้ยืม	17	17.0
รวม	98	100.0

2.15 แหล่งเงินทุนในการผลิตสตรอเบอรี่

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 28.0 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนในการผลิตสตรอเบอรี่มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 22.0 ไม่กู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ร้อยละ 18.0 ใช้แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 15.0 ใช้แหล่งเงินทุนจากพ่อค้า ร้อยละ 11.0 ใช้แหล่งเงินทุนมากกว่า 1 แหล่ง และที่เหลือร้อยละ 6.0 ใช้แหล่งเงินทุนจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แหล่งเงินทุนในการผลิตสตรอเบอรี่

แหล่งเงินทุนในการผลิตสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	27	28.0
สหกรณ์เพื่อการเกษตร	18	18.0
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่	6	6.0
พ่อค้า	15	15.0
กู้มากกว่า 1 แหล่ง	11	11.0
ไม่กู้เงิน	21	22.0
รวม	98	100.0

2.16 ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (ไหล) (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (ไหล) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.0 ค่าใช้จ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.0 และที่เหลือร้อยละ 7.0 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท โดยเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ทั้งหมดต่ำสุด 0 บาท (ไม่ได้ซื้อต้นกล้าพันธุ์) ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ทั้งหมดสูงสุด 50,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ทั้งหมดของเกษตรกรเฉลี่ย 11,438.78 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5,516.73 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (บาท/ไร่)

ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ (บาท/ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 10,000 บาท	7	7.0
10,001 – 20,000 บาท	52	54.0
20,001 – 30,000 บาท	16	16.0
30,001 – 40,000 บาท	10	10.0
> 40,000 บาท	13	13.0
รวม	98	100.0

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่คิดเฉพาะจำนวนเงินที่เกษตรกรจ่ายเป็นเงินสดเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่ต่ำสุด	0	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่สูงสุด	50,000.00	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นกล้าพันธุ์สตรอเบอรี่เฉลี่ย	11,438.78	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	5,516.73	

2.17 ค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในการผลิตสตรอเบอรี่ (บาท/ไร่)

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในการผลิตสตรอเบอรี่แต่ละประเภท เป็นดังนี้

-ค่าแรงงานในการเตรียมแปลง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 30.0 มีค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท รองลงมาร้อยละ 27.0 มีค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท และใช้แรงงานในครัวเรือนในการเตรียมแปลง คิดเป็นร้อยละ 19.0 เท่ากัน ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.0 มีค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงมากกว่า 2,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงทั้งหมดเฉลี่ย 1,802.04 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,245.03

-ค่าแรงงานในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ยระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาใช้แรงงานในครัวเรือนในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 26.0 ค่าใช้จ่ายในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ยระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.0 ค่าใช้จ่ายในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ยระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.0 ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.0 มีค่าใช้จ่ายในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ย มากกว่า 2,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการปลูก , ให้น้ำ , ใส่ปุ๋ย ทั้งหมดเฉลี่ย 1,538.78 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,065.84

-ค่าแรงงานในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุง (ใช้แรงงานในครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุง ระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.0 ค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุงระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.0 ค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุงระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.0 ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.0 มีค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุงมากกว่า 2,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุงทั้งหมดเฉลี่ย 1,076.53 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,213.31

-ค่าแรงงานในการเก็บผลผลิต ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาใช้แรงงานในครัวเรือนในการเก็บผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 26.0 ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.0 ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.0 มีค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตมากกว่า 2,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 1,816.33 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,136.07 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในการผลิตสตรอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)

ค่าใช้จ่ายด้านแรงงานใน การผลิตสตรอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)	จำนวนเกษตรกรที่เสียค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน (ร้อยละ)				รวม	แรงงานในครัวเรือน
	1,000-1,500	1,501-2,000	2,001-2,500	>2,500		
การเตรียมแปลง	29(30.0)	19(19.0)	26(27.0)	5(5.0)	79(81.0)	19(19.0)
การปลูก, ให้น้ำ, ใส่ปุ๋ย	23(23.0)	19(19.0)	27(28.0)	4(4.0)	73(74.0)	25(26.0)
การบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุง	11(11.0)	9(9.0)	24(25.0)	4(4.0)	48(49.0)	50(51.0)
การเก็บผลผลิต	14(14.0)	10(10.0)	45(46.0)	4(4.0)	73(74.0)	25(26.0)

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในการผลิตสตรอเบอร์รี่คิดเฉพาะจำนวนเงินที่เกษตรกรจ่ายเป็นเงินสดเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงทั้งหมดเฉลี่ย	1,802.04	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,245.03	
ค่าใช้จ่ายในการปลูก, ให้น้ำ, ใส่ปุ๋ยทั้งหมดเฉลี่ย	1,538.78	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,065.84	
ค่าใช้จ่ายในการบรรจุวัสดุเพาะชำลงถุงทั้งหมดเฉลี่ย	1,076.53	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,213.31	
ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย	1,816.33	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,136.07	

2.18 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงระหว่าง 2,001 – 2,500 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงมากกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.0 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงระหว่าง 1,001 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.0 และที่เหลือร้อยละ 5.0 ไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลง โดยเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ทั้งหมดต่ำสุด 0 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ทั้งหมดสูงสุด 5,000 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ทั้งหมดเฉลี่ย 2,451.02 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 985.49 (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ (บาท/ไร่)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุคลุมแปลง	5	5.0
1,000 – 1,500 บาท	11	11.0
1,501 – 2,000 บาท	14	14.0
2,001 – 2,500 บาท	48	49.0
> 2,500 บาท	20	21.0
รวม	98	100.0

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่คิดเฉพาะจำนวนเงินที่เกษตรกรจ่ายเป็นเงินสดเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่ต่ำสุด	0	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่สูงสุด	5,000.00	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุในการคลุมแปลงปลูกสตรอเบอรี่เฉลี่ย	2,451.02	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	985.49	

2.19 ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ระหว่าง 2,501 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท และ 2,001 – 2,500 บาท ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) มากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 และที่เหลือเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.0 โดยเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ทั้งหมดต่ำสุด 1,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่สูงสุด 8,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ทั้งหมดเฉลี่ย 2,328.57 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,368.50 (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)

ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1,000 – 1,500 บาท	8	8
1,501 – 2,000 บาท	14	14
2,001 – 2,500 บาท	14	14
2,501 – 3,000 บาท	50	51
> 3,000 บาท	12	13
รวม	98	100.0

ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่ต่ำสุด	1,000.00	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่สูงสุด	8,000.00	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ย (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี) ในการผลิตสตรอเบอร์รี่เฉลี่ย	2,328.57	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,368.50	

2.20 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีระหว่าง 2,501 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 และที่เหลือร้อยละ 8.0 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีมากกว่า 3,000 บาท โดยเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ทั้งหมดต่ำสุด 1,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ทั้งหมดสูงสุด 6,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ทั้งหมดเฉลี่ย 2,178.57 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,131.21 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ (บาท/ไร่)

ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1,000 – 1,500 บาท	19	20
1,501 – 2,000 บาท	18	18
2,001 – 2,500 บาท	15	15
2,501 – 3,000 บาท	38	39
> 3,000 บาท	8	8
รวม	98	100.0

ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ต่ำสุด	1,000	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่สูงสุด	6,000	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่เฉลี่ย	2,178.57	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,131.21	

2.21 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่ (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชระหว่าง 1,000 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช คิดเป็นร้อยละ 16.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชระหว่าง 2,501 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.0 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.0 และที่เหลือร้อยละ 5.0 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชมากกว่า 3,000 บาท โดยเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่ต่ำสุด 0 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่สูงสุด 7,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่ทั้งหมดเฉลี่ย 1,442.55 บาท และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,138.38 (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่ (บาท/ไร่)

ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	15	16
1,000 – 1,500 บาท	44	45
1,501 – 2,000 บาท	9	9
2,001 – 2,500 บาท	13	13
2,501 – 3,000 บาท	13	12
> 3,000 บาท	5	5
รวม	98	100.0

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชคิดเฉพาะจำนวนเงินที่เกษตรกรจ่ายเป็นเงินสดเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่ต่ำสุด	0	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่สูงสุด	7,000.00	บาท/ไร่
ค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืชในการผลิตสตอเบอร์รี่เฉลี่ย	1,442.55	บาท/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,138.38	

2.22 วิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตสตอเบอร์รี่

ผลการศึกษาดังกล่าววิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตสตอเบอร์รี่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีวิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตโดยเก็บทุกวันตั้งแต่เวลา 06.00 – 12.00 น. คิดเป็นร้อยละ 5.0 รองลงมาวิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตโดยเก็บวันเว้นวัน คิดเป็นร้อยละ 95.0 (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 วิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตสตอเบอร์รี่

วิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตสตอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เก็บทุกวัน	5	5.0
เก็บวันเว้นวัน	93	95.0
รวม	98	100.0

ตอนที่ 3 การจัดจำหน่ายสตรอบเบอร์และราคาที่เกษตรกรได้รับ

3.1 วิธีการกระจายผลผลิตสตรอบเบอร์

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 93.0 มีการกระจายผลผลิตสตรอบเบอร์ โดยจะขายผลผลิตทั้งหมดที่เก็บได้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 7.0 เกษตรกรจะขายผลผลิตสตรอบเบอร์เพียงบางส่วนเท่านั้น (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 วิธีการกระจายผลผลิตสตรอบเบอร์

วิธีการกระจายผลผลิตสตรอบเบอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขายทั้งหมด	91	93.0
ขายเพียงบางส่วน	7	7.0
รวม	98	100.0

3.2 ประเภทของพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตสตรอบเบอร์

ผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตสตรอบเบอร์ส่วนใหญ่จำหน่ายให้พ่อค้าท้องถิ่นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาจำหน่ายให้พ่อค้าในเมือง คิดเป็นร้อยละ 26.0 จำหน่ายให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอบเบอร์ คิดเป็นร้อยละ 16.0 และส่วนที่เหลือจำหน่ายให้พ่อค้าต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 12.0 (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ประเภทของพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตสตรอบเบอร์

ประเภทของพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตสตรอบเบอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อค้าท้องถิ่น	45	46.0
พ่อค้าในเมือง	25	26.0
พ่อค้าต่างจังหวัด	12	12.0
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอบเบอร์	16	16.0
รวม	98	100.0

3.3 วิธีการขายผลผลิตสตอเบอรี่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรขายผลผลิตสตอเบอรี่ผ่านพ่อค้าคนกลางโดยมีพ่อค้ามารับซื้อถึงไร่ และนำไปส่งพ่อค้าที่แหล่งรับซื้อในอัตราส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 วิธีการขายผลผลิตสตอเบอรี่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

วิธีการขายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อค้ามารับซื้อถึงไร่	49	50.0
นำไปส่งพ่อค้าที่แหล่งรับซื้อ	49	50.0
รวม	98	100.0

3.4 ผู้กำหนดราคารับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคารับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่ คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมาได้มีการตกลงราคาร่วมกันในการรับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่ ร้อยละ 23.0 และที่เหลือเกษตรกรเป็นผู้กำหนดราคารับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่ ร้อยละ 6.0 (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ผู้กำหนดราคารับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่

ผู้กำหนดราคารับซื้อผลผลิตสตอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	6	6.0
พ่อค้า	70	71.0
ตกลงราคาร่วมกัน	22	23.0
รวม	98	100.0

3.5 การแบ่งเกรดผลผลิตสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 85.0 มีการแบ่งเกรดผลผลิตสตรอเบอร์รี่ โดยแบ่งเป็นเกรด จัมโบ้ ใหญ่ กลาง เล็ก จิว และร้อยละ 5.0 ไม่มีการแบ่งเกรดผลผลิตสตรอเบอร์รี่ (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 การแบ่งเกรดผลผลิตสตรอเบอร์รี่

การแบ่งเกรดผลผลิตสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	83	85.0
ไม่มี	15	15.0
รวม	98	100.0

3.6 การแปรรูปผลผลิตสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 93.0 มีการแปรรูปผลผลิตสตรอเบอร์รี่ เช่น ไวน์สตรอเบอร์รี่ สตรอเบอร์รี่อบแห้ง แยมสตรอเบอร์รี่ และน้ำสตรอเบอร์รี่ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 7.0 ไม่มีการแปรรูปผลผลิตสตรอเบอร์รี่ (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 การแปรรูปผลผลิตสตรอเบอร์รี่

การแปรรูปผลผลิตสตรอเบอร์รี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	7	7.0
ไม่มี	91	93.0
รวม	98	100.0

3.7 วิธีการชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอร์รี่

ผลการศึกษา พบว่า พ่อค้าชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอร์รี่หลังจากขายผลผลิต 30 วันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาพ่อค้าชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอร์รี่หลังจากขายผลผลิต 15 วัน คิดเป็นร้อยละ 25.0 พ่อค้าชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอร์รี่ไม่แน่นอน ร้อยละ 10.0 และที่เหลือพ่อค้าชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอร์รี่ทันทีเมื่อขายผลผลิต ร้อยละ 6.0 (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 วิธีการชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอรี่

วิธีการชำระเงินค่าผลผลิตสตรอเบอรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับทันที	6	6.0
หลังจากขายผลผลิต 15 วัน	24	25.0
หลังจากขายผลผลิต 30 วัน	58	59.0
ไม่แน่นอน	10	10.0
รวม	98	100.0

3.8 ปริมาณผลผลิตสตรอเบอรี่ทั้งหมด (กิโลกรัม/ไร่)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลผลิตสตรอเบอรี่ระหว่าง 2,501 – 3,500 กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาได้รับผลผลิตสตรอเบอรี่มากกว่า 4,500 กิโลกรัมร้อยละ 22.0 ได้รับผลผลิตระหว่าง 1,501 – 2,500 กิโลกรัม ร้อยละ 15.0 ได้รับผลผลิตระหว่าง 3,501 – 4,500 กิโลกรัม ร้อยละ 10.0 และที่เหลือเกษตรกรได้รับผลผลิตสตรอเบอรี่ต่ำกว่า 1,500 กิโลกรัมร้อยละ 8.0 โดยเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ได้รับปริมาณผลผลิตต่ำสุด 1,000 กิโลกรัม ได้รับปริมาณผลผลิตสตรอเบอรี่สูงสุด 9,000 กิโลกรัม ได้รับปริมาณผลผลิตสตรอเบอรี่เฉลี่ย 3,516.33 กิโลกรัม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,578.64 (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ปริมาณผลผลิตสตรอเบอรี่ทั้งหมด (กิโลกรัม/ไร่)

ปริมาณผลผลิตสตรอเบอรี่ทั้งหมด (กิโลกรัม/ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
$\leq 1,500$	8	8.0
1,501 – 2,500	15	15.0
2,501 – 3,500	44	45.0
3,501 – 4,500	10	10.0
$> 4,500$	21	22.0
รวม	98	100.0

ปริมาณผลผลิตสตอเบอร์รี่ต่ำสุด	1,000	กิโลกรัม/ไร่
ปริมาณผลผลิตสตอเบอร์รี่สูงสุด	9,000	กิโลกรัม/ไร่
ปริมาณผลผลิตสตอเบอร์รี่เฉลี่ย	3,516.33	กิโลกรัม/ไร่
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1,578.64	

3.9 ราคาที่รับจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่บริโภคสด (บาท/กิโลกรัม)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่บริโภคสดระหว่าง 21 – 35 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่ระหว่าง 36 – 50 บาท/กิโลกรัม ร้อยละ 19.0 ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่ระหว่าง 51 – 65 บาท/กิโลกรัม ร้อยละ 10.0 ส่วนที่เหลือเกษตรกรได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 บาท/กิโลกรัมและมากกว่า 65 บาท/กิโลกรัม ในอัตราส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 4.0 โดยเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่ได้รับราคาจากการขายผลผลิตต่ำสุด 20 บาท/กิโลกรัม ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่สูงสุด 90 บาท/กิโลกรัม ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่เฉลี่ย 33.47 บาท/กิโลกรัม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.65 (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 ราคาที่รับจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่บริโภคสด (บาท/กิโลกรัม)

ราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิตสตอเบอร์รี่บริโภคสด (บาท/กิโลกรัม)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 20	4	4.0
21 – 35	62	63.0
36 – 50	18	19.0
51 – 65	10	10.0
> 65	4	4.0
รวม	98	100.0

ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่บริโภคสดต่ำสุด	20	บาท/กิโลกรัม
ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่บริโภคสดสูงสุด	90	บาท/กิโลกรัม
ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่บริโภคสดเฉลี่ย	33.47	บาท/กิโลกรัม
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	12.65	

3.10 ราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป (บาท/กิโลกรัม)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับราคาจากขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูประหว่าง 10 - 11 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่ระหว่าง 14 - 15 บาท/กิโลกรัม ร้อยละ 27.0 และที่เหลือเกษตรกรได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่ระหว่าง 12 - 13 บาท/กิโลกรัม ร้อยละ 25.0 โดยเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ได้รับราคาจากการขายผลผลิตต่ำสุด 10 บาท/กิโลกรัม ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่สูงสุด 14 บาท/กิโลกรัม ได้รับราคาจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่เฉลี่ย 11.87 บาท/กิโลกรัม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.75 (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 ราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป (บาท/กิโลกรัม)

ราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป (บาท/กิโลกรัม)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10 - 11	47	48.0
12 - 13	25	25.0
14 - 15	26	27.0
รวม	98	100.0

ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมต่ำสุด	10	บาท/กิโลกรัม
ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมสูงสุด	14	บาท/กิโลกรัม
ราคาขายผลผลิตสตอเบอรี่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมเฉลี่ย	11.87	บาท/กิโลกรัม
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ	1.75	

3.11 วิธีการตลาดสตรอเบอร์ในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษา พบว่า เมื่อเริ่มทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตสตรอเบอร์ เกษตรกรจะต้องรับนำออกจำหน่าย เนื่องจากผลผลิตต่ำและเน่าเสียง่าย ช่องทางการจำหน่ายผลผลิตสตรอเบอร์มีดังนี้

-จำหน่ายโดยตรงให้กับผู้บริโภคภายในจังหวัดและนักท่องเที่ยวที่ไร่ โดยการสร้างร้านจำหน่ายชั่วคราวขึ้นบริเวณริมถนนหน้าไร่ ในเขตใกล้ตัวเมืองหรือใกล้แหล่งท่องเที่ยว เช่น ทางไปแม่ลา อ.แมริม

-จำหน่ายโดยตรงให้กับพ่อค้าต่างจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งการขนส่งสินค้าจะใช้รถห้องเย็นเป็นส่วนใหญ่ เพื่อช่วยลดปัญหาผลผลิตเน่าเสียในช่วงระยะการขนส่ง

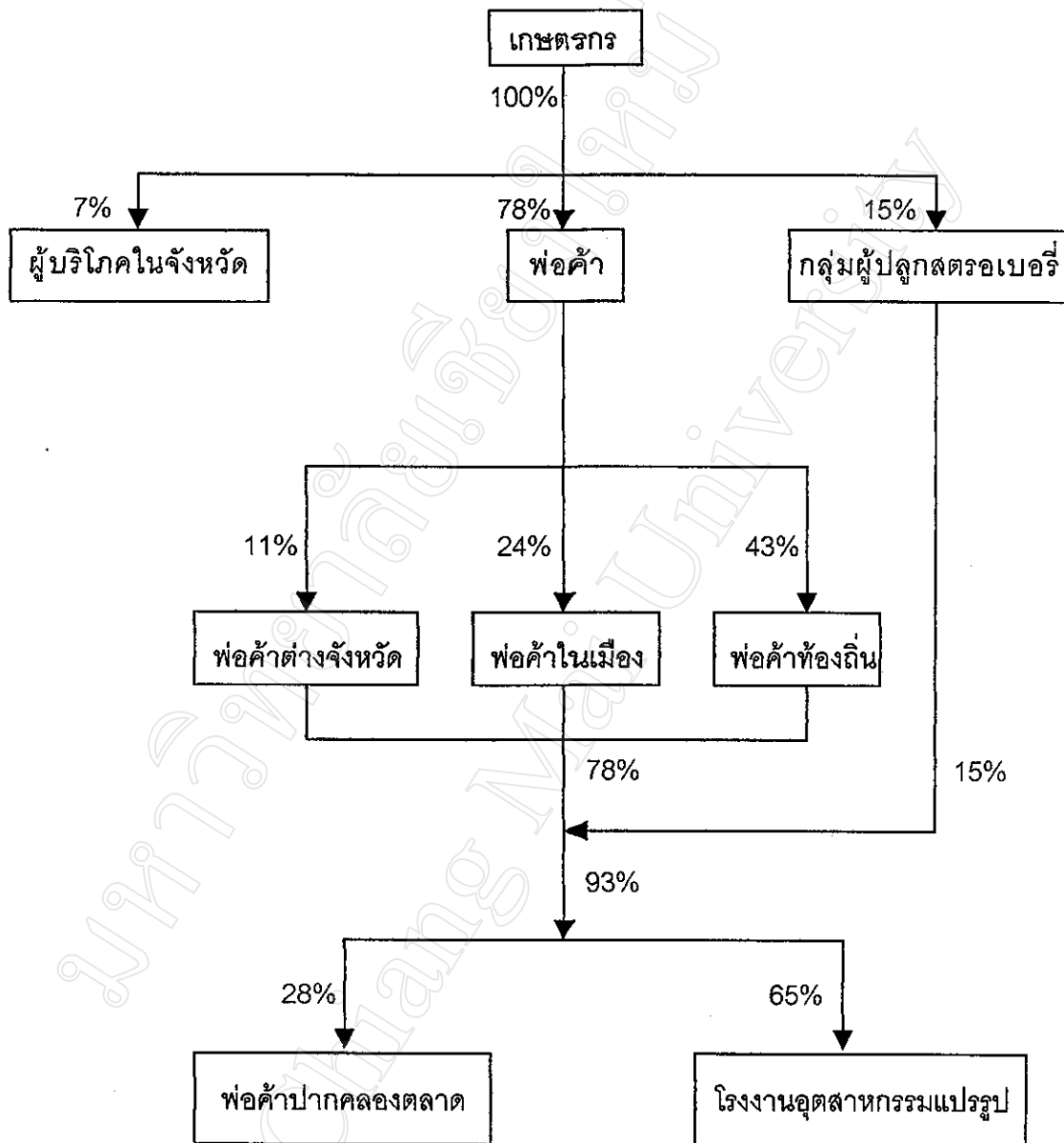
-จำหน่ายให้กับพ่อค้าในเมืองหรือนายทุน ซึ่งพ่อค้าจะเป็นผู้ให้เงินกู้แก่เกษตรกร หรือขูยยาปราบศัตรูพืช และพันธุ์สตรอเบอร์ เมื่อเกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับพ่อค้า ก็จะทำให้การหักหนี้ไปจนหมด และที่เหลือเป็นรายได้ของเกษตรกรที่ได้รับจนถึงที่สุดฤดูกาลเก็บเกี่ยว

-จำหน่ายให้พ่อค้าท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของโรงงานที่เกษตรกรเป็นลูกไร่อยู่ เพื่อนำไปแปรรูปหรือทำแช่แข็งเพื่อส่งออก

-รวบรวมผลผลิตส่งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์ เพื่อนำไปจำหน่ายให้โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปภายในจังหวัด และพ่อค้าคนกลางซึ่งมีประโยชน์ต่อการต่อรองราคาผลผลิตให้สูงขึ้น

ผลผลิตสตรอเบอร์ทั้งหมด ส่วนหนึ่งจะส่งไปขายพ่อค้าปากคลองตลาด สำหรับอีกส่วนที่มากกว่าจะถูกส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 วิธีการตลาดสตรอเบอรี่ในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งข้อมูล : จากการสำรวจ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตและการจำหน่ายสตรอเบอรี่

4.1 ปัญหาด้านการผลิตและการจำหน่ายสตรอเบอรี่

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาในด้านการผลิตและการจำหน่ายสตรอเบอรี่ สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. พันธุ์สตรอเบอรี่ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์สตรอเบอรี่ เช่น ต้นกล้าพันธุ์ไม่แข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 79.0 และร้อยละ 21.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์สตรอเบอรี่
2. ดิน ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับดิน และร้อยละ 36.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับดินในเรื่องของดินเค็ม และมีโรคสะสมในดินเป็นจำนวนมาก
3. น้ำ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.0 ไม่ประสบปัญหาในการใช้น้ำ และร้อยละ 46.0 ประสบปัญหาในการใช้น้ำ เนื่องจากการขาดแคลนน้ำ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการปลูกพืชต่าง ๆ
4. ปุ๋ยเคมี ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี และร้อยละ 46.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ยเคมีมีราคาแพง
5. สารเคมีป้องกันกำจัดโรค ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันโรค เนื่องจากสารเคมีมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 75.0 และร้อยละ 25.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันโรค
6. โรคพืช ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคพืชของสตรอเบอรี่ เช่น โรคใบจุด โรคราแดง โรคผลเน่า คิดเป็นร้อยละ 94.0 และร้อยละ 6.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคพืชสตรอเบอรี่
7. แมลงศัตรูพืช ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับแมลง เช่น ไรเดือนฝอย คิดเป็นร้อยละ 59.0 และร้อยละ 41.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับแมลง
8. แรงงาน ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.0 ไม่ประสบปัญหาในด้านแรงงาน และร้อยละ 32.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน เนื่องจากค่าจ้างแรงงานสูง
9. ความรู้เรื่องการผลิตสตรอเบอรี่ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องการผลิต เนื่องจากขาดประสบการณ์ และมีระดับการศึกษาต่ำ คิดเป็นร้อยละ 41.0 และร้อยละ 59.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องการผลิต

10. เจ้าหน้าที่ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้าไปให้คำแนะนำในการปลูกสตอเบอรี่เป็นประจำ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 15.0 เท่านั้นที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่

11. คุณภาพผลผลิตสตอเบอรี่ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในด้านผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ คิดเป็นร้อยละ 63.0 และร้อยละ 37.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพผลผลิตของสตอเบอรี่

12. การตัดเกรด ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.0 ไม่ประสบปัญหาในการตัดเกรดสตอเบอรี่ และร้อยละ 45.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับการตัดเกรดสตอเบอรี่ เนื่องจากพ่อค้าเป็นคนกำหนดราคาเกรด

13. การขนส่ง ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 88.0 ไม่ประสบปัญหาในการขนส่งผลผลิตสตอเบอรี่ และร้อยละ 12.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งสตอเบอรี่ เนื่องจากผลผลิตเกิดความเสียหายระหว่างการขนส่ง

14. ราคาในการจำหน่าย ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรประสบปัญหาราคาในการจำหน่าย เนื่องจากพ่อค้าเป็นคนกำหนดราคาและผลผลิตมีราคาไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 71.0 และร้อยละ 29.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาในการจำหน่าย

15. ตลาดที่รับซื้อผลผลิต ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.0 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับตลาดที่รับซื้อผลผลิต และร้อยละ 28.0 ประสบปัญหาเกี่ยวกับตลาดที่รับซื้อผลผลิต เช่น ระบบนายทุน (ตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ปัญหาของเกษตรกรในด้านการผลิตและการจำหน่ายสตรอเบอรี่

สภาพปัญหา	มี [จำนวน (คน) , ร้อยละ]	ไม่มี [จำนวน (คน) , ร้อยละ]	รวม
1. พันธุ์สตรอเบอรี่	77(79.0)	21(21.0)	98(100.0)
2. ดิน	35(36.0)	63(64.0)	98(100.0)
3. น้ำ	45(46.0)	53(54.0)	98(100.0)
4. ปุ๋ยเคมี	45(46.0)	53(54.0)	98(100.0)
5. สารเคมีป้องกันโรค	74(75.0)	24(25.0)	98(100.0)
6. โรคพืช	92(94.0)	6(6.0)	98(100.0)
7. แมลงศัตรูพืช	58(59.0)	40(41.0)	98(100.0)
8. แรงงาน	31(32.0)	67(68.0)	98(100.0)
9. ความรู้เรื่องการผลิต	40(41.0)	58(59.0)	98(100.0)
10. เจ้าหน้าที่	15(15.0)	83(85.0)	98(100.0)
11. คุณภาพผลผลิต	62(63.0)	36(37.0)	98(100.0)
12. การคัดเกรด	44(45.0)	54(55.0)	98(100.0)
13. การขนส่ง	12(12.0)	86(88.0)	98(100.0)
14. ราคาในการจำหน่าย	70(71.0)	28(29.0)	98(100.0)
15. ตลาดที่รับซื้อผลผลิต	27(28.0)	71(72.0)	98(100.0)

4.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาวิจัยด้านข้อเสนอแนะของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ด้านการผลิตและการจำหน่ายสตรอเบอร์รี่ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการปลูกสตรอเบอร์รี่และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในด้านการเตรียมดิน วิธีการดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชของสตรอเบอร์รี่ที่ถูกต้องให้กับเกษตรกร ตลอดจนการใช้พันธุ์สตรอเบอร์รี่ใหม่ ๆ ที่ต้านทานโรคและแมลง เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสตรอเบอร์รี่
2. ควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรปรับปรุงวิธีการผลิต เน้นการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต และควรมีการฝึกอบรมวิทยากรหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อปรับปรุงคุณภาพของสตรอเบอร์รี่
3. สนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และควรสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ เพื่อใช้ในการผลิต
4. ต้องการให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่ เพื่อจะได้วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
5. รัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรในแหล่งผลิตมีความรู้ในด้านการคัดเกรดสตรอเบอร์รี่ด้านการตลาด โดยติดตามความเคลื่อนไหวของราคาของสตรอเบอร์รี่ เพื่อประชาสัมพันธ์ราคาจำหน่ายสตรอเบอร์รี่ โดยผ่านกระบวนการของกลุ่มผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่เพื่อสร้างอำนาจและใช้เป็นเกณฑ์ในการต่อรองราคา
6. หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่ควรจัดตั้งศูนย์รวบรวมผลผลิตสตรอเบอร์รี่ในแหล่งผลิตภายในจังหวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายผลผลิต และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสตรอเบอร์รี่ให้กับเกษตรกร